

říjen | 2019

ZPRÁVY

Z MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

POCTIVĚ ČESKÉ A BEZ CHEMIE

str. 05 až 06

Velké lány zmizí

str. 03

Bio frčí

str. 04

Řemeslo, které chutná

str. 07

Chytrá řešení pro obce

str. 08

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

v posledních letech čelíme projevům klimatické změny, postihují nás dlouhá sucha s nerovnoměrnými srážkami, nemáme dostatek píce pro dobytek, klesají výnosy zemědělských plodin, stejně jako dostupnost vodních zdrojů pro zásobování obyvatelstva pitnou vodou. To vše jsou důsledky několikaletého suchého období, které působí obyvatelům a zejména zemědělcům starosti o budoucnost.

Tyto skutečnosti nás vedou k tomu, že není možné dále otálet s přijímáním a realizací opatření, které následky zemědělského i hydrologického sucha zmírní, a naopak posílí odolnost České republiky proti následkům změny klimatu. Ovšem všechny aktivity pro boj se suchem jsou časově náročné. Zavádění změn, které ovlivní způsob hospodaření v zemědělství, management krajiny a navýšení akumulace vody v nádržích pro posílení našich vodních zdrojů, které začaly být na hranici možností, má řadu komplikujících faktorů – zejména majetkoprávní vazby k pozemkům.

Využívání povrchové vody v zemědělství je u nás řádově nižší než v ostatních evropských státech, kdy například na jihu Evropy je pro zemědělství využíváno 40 až 50 procent, u nás naproti tomu tři procenta, a při porovnání spotřeby vody pro zavlažování je rozdíl ještě výraznější. Není divu, vždyť z původních 165 000 hektarů zavlažovatelných zemědělských ploch se nyní závlahy využívají jen na 65 000 hektarech. Zájem o obnovu a rozvoj závlah se začíná zvyšovat, zatím hlavně u zemědělců, kteří hospodaří s trvalými porosty, eventuálně při pěstování zeleniny. Tam jsou ale limitujícím faktorem pracovní síly. Zvýšení rozsahu závlah ovšem bude vyžadovat zabezpečení vodních zdrojů, a proto dotační program Ministerstva zemědělství podporuje nejen investice do závlahových zařízení, ale i do výstavby jednoúčelových nádrží na vodu pro zavlažování, které se naplní za příznivých podmínek a pak umožní překlenout sucho. Musím zdůraznit, že existuje přibližně 500 malých nádrží pro závlahy, které v minulosti vybuodovala Státní meliorační správa. Po ukončení zavlažování kvůli záměně pěstovaných plodin a devastaci závlahových soustav, jsou však tyto nádrže v majetku státu pronajímány k jiným účelům, zejména ke sportovnímu rybolovu. Jsem přesvědčen, že právě teď je vhodné, aby hospodařící zemědělci opět zvážili a aktivně se zasadili o původní využití těchto nádrží.

Miroslav Toman
ministr zemědělství

OBSAH:

PŘÍRODA

ČESKÁ POLE SE ZÁSADNĚ ZMĚNÍ

Zemědělci budou moci pěstovat jednu plodinu už jen na ploše 30 hektarů.

03

EKONOMIKA

BIO(R)EVOLUCE ČECHŮ

Zájem o biovýrobky v tuzemsku roste. Kolik za ně Češi ročně utratí?

04

ROZHOVOR

JEJICH KOLÁČKY SE PROSLAVILY AŽ V NEW YORKU ČI V LONDÝNĚ

Rozhovor s českou cukrářkou Evou Veselou, která se svými sestrami navazuje na rodinnou tradici pečení.

05

EKONOMIKA

PEKAŘINA MÁ DOBRU PERSPEKTIVU!

Řemeslo má zlaté dno, firmy se perou o pekaře.

07

ROZVOJ VENKOVA

PŘIPRAVUJEME SE NA CHYTRÝ VENKOV

Vzděláváním k chytré budoucnosti.

08

VÝBĚR ZPRÁV

STRUČNĚ V ČÍSLECH

Buďte v zemědělském obraze.

09

OCENĚNÍ

OBEC TŘEŠTICE NA JIHLAVSKU SLAVÍ

Známe vítěze ocenění Oranžová stuha České republiky v rámci soutěže Vesnice roku.

10

Na titulní straně: **Eva Veselá**

PŘÍRODA

ČESKÁ POLE SE ZÁSADNĚ ZMĚNÍ

Připravili jsme přelomová pravidla pro hospodaření s půdou, která omezí plochy monokultur. Od začátku roku 2021 budou muset zemědělci pěstovat jednu plodinu pouze na plochách menších než 30 hektarů.

Nově budou muset zemědělci zajistit na všech pozemcích s ornou půdou, aby souvislá plocha jedné plodiny pokrývala maximálně 30 hektarů. V případě větších pozemků bude nutné plochy monokultury oddělovat ochranným pásem (zatravněným nebo osetým pícejinami, alespoň 22 metrů širokým). Další možností je na pozemku střídat několik plodin, každou na ploše nepřevyšující 30 hektarů.

Změna se dotkne veškeré orné půdy, respektive pozemků nad 30 hektarů, a zhruba 3 000 zemědělců, kteří hospodaří na polích s celkovou výměrou přibližně 1 milion hektarů.

Úpravu pravidel jsme zakomponovali do nařízení vlády, které stanovuje požadavky na správné hospodaření. Ty musí zemědělci povinně dodržovat, aby měli nárok na některé hlavní dotace (například přímé platby nebo podpory na plochu z Programu rozvoje venkova). Podle předpokladů by mohla vláda nařízení schválit do konce letošního roku.

EROZNÍ LÁNY MINULOSTÍ

Omezení se již od letošního roku týká lánů ohrožených erozí, které tvoří čtvrtinu orné půdy s výměrou téměř 600 tisíc hektarů a 2 300 hospodařících subjektů.

**PŮDA JE
NENAHRADITELNÁ,
JE DŮLEŽITÉ JI
CHRÁNIT.
JE NAŠÍM
NÁRODNÍM
BOHATSTVÍM!**

Zdravá půda o hloubce **1 metru** dokáže na ploše **10 hektarů** zadržet v průměru **30 000 m³ vody**. Zemědělská půda v Česku by tak dokázala zadržet **8,4 miliardy m³ vody**, což je **41 nádrží Lipno**.

EKONOMIKA

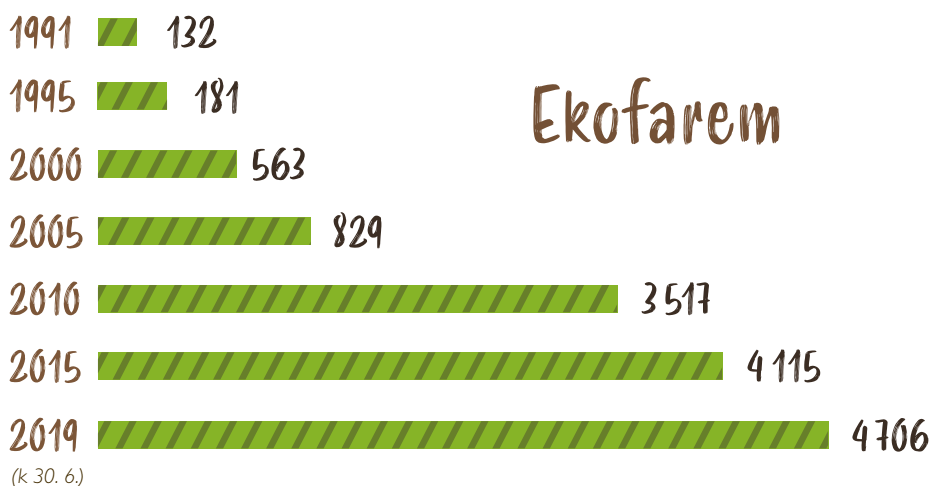
BIO(R)EVOLUCE ČECHŮ

Ovoce, maso, med, ale i sýry. To vše si můžeme od farmářů koupit v bio kvalitě. Zájem o biopotraviny roste. Jejich spotřeba v České republice v letech 2016 až 2017 vzrostla až o 30,5 %.

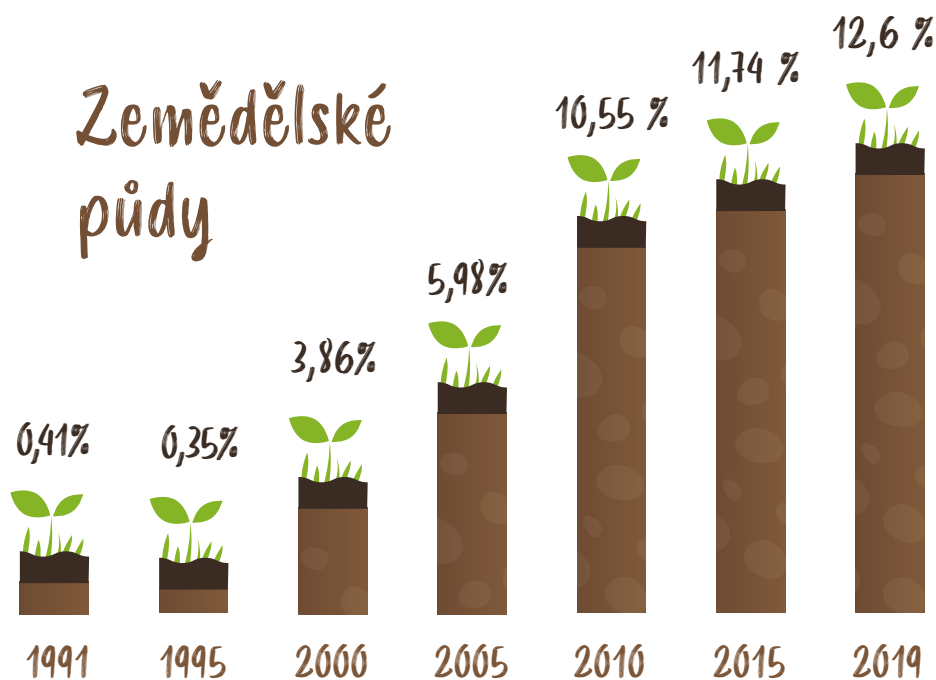
Spotřeba biopotravin v Česku zaznamenává v posledních letech dynamický meziroční nárůst až o 30,5 % a výdaje domácností za biopotraviny v roce 2017 překročily 3 miliardy korun. Na zvýšený zájem reagují zemědělci, obchodníci i výrobci biopotravin, jejichž počet se od roku 2017 do současnosti zvýšil průměrně o 13,5 %, přičemž ve Středočeském nebo

Jihomoravském kraji přibylo téměř 23 % registrovaných ekologických podniků.

Ekologické zemědělství podporujeme samostatným opatřením Programu rozvoje venkova. Finanční alokace pro období 2014–2020 je zhruba 9,2 miliardy korun. V loňském roce jsme ekologickým zemědělcům vyplátili 1,36 miliardy korun.

Zemědělské půdy

ROZHOVOR

JEJICH KOLÁČKY SE PROSLAVILY AŽ V NEW YORKU ČI V LONDÝNĚ

Do Karlovarského cukrářství asi nikdo pro makronky nebo Sacherův dort nepůjde, protože se zde zaměřují na výrobu poctivé české a tradiční cukrařiny. „Vše vyrábíme z poctivých surovin bez práškových náhražek nebo mražených polotovarů,“ říká v rozhovoru pro Zprávy z MZe cukrářka Eva Veselá.

Pekařská a cukrářská výroba má u vás v rodině tradici. Seznamte nás s ní, prosím...

Láska k pečení v naší rodině se traduje již několik generací. Již naše babička byla vyhlášenou kuchařkou a pekařkou. V Otročině na Karlovarsku se bez ní neobešla žádná svatba či větší slavnost. To samé se opakovalo s naší maminkou, která nás postupně zasvěcovala do všech rodinných receptů. Pamatuji si, že jsem s rodiči jezdila koláčky prodávat k hranicím. V roce 1993 jsem se rozhodla se svými třemi sestrami založit rodinnou firmu. Začátky pro nás byly hodně náročné. Začínaly jsme v kuchyni rodinného domku...

Proč jste se se sestrami rozhodla pokračovat v rodinné tradici?

Cukrařina nám je blízká, vyrůstaly jsme v ní a jsme přesvědčeny, že ji umíme. Rodiče nás vedli i k sourozenecké soudržnosti, nedokážu si představit, že bychom dělaly něco jiného. A navíc, v jakém jiném

oboru můžete popustit uzdu své fantazie a vytvářet tak výjimečné a dobré věci?

Co vás na profesi cukrářky baví nejvíce?

Spokojenost zákazníků, vážíme si každého návštěvníka: maminky či tatínka s dětmi, studenta, svatebčanů nebo babičky s berličkou. Když pak slyšíme pochvalu, že tak dobré koláčky v životě nejedli, žene nás to dopředu.

Je něco, co byste na svém oboru změnila?

Možná vás svou odpovědí překvapím, ale nic bych neměnila. Trh s cukrárnami se začíná zaplňovat a každý si dnes může vybrat dle své chuti. Jestli dá zákazník přednost výrobku s náhražkami, nebo si koupí poctivý dobrý dortík.

Je nějaká vlastnost, kterou by měla cukrářka mít, která se jí bude hodit pro její profesi?

Dobrá cukrářka musí být především zodpovědná, mít fantazii a nadšení pro svoji práci. S oblibou dodávám, že musí péct s láskou i srdcem.

Využila jste nějaké staré rodinné recepty?

Všechny výrobky, které pečeme, jsou podle rodinných receptů. Děláme věci postaru, tak jak nás to naučila maminka, a jí zase babička. Jednoduše poctivě hezky česky. Snažíme se ale sbírat i jiné původní tradiční recepty do archivu. I když je nepečeme hned, občas uděláme nějakou obměnu. Tak jako například s Masarykovými sušenkami, které když upečeme, zapráší se po nich.

Vymyslíte a zkoušíte vlastní receptury?

Ovšem. Pečeme například koláč ze špaldové mouky a vlašských ořechů. V letní sezóně zase zkoušíme koláče s různými druhy ovoce.

Všechny výrobky vyrábíte ručně. Proč?

Za náš úspěch částečně vdčíme právě ruční výrobě. Copak dokáže nějaký stroj nahradit zkušenou ruku odborníka? I kdybychom si chtěly ulehčit práci například odebíráním vaječné melanže, jsme toho názoru, že těsto nebude mít nikdy takovou chuť, jako když musíte vyklepnout vejce, oddělit žloutek od bílku apod. Naše výrobky mají dlouhou trvanlivost, protože vše vyrábíme z poctivých surovin bez práškových náhražek nebo mražených polotovarů. V žádném případě nechceme jít cestou chemických konzervantů, rostlinných šlehaček a věcí tohoto typu. Ta kvalita by pak šla do háje.

Kde se inspirujete?

Dříve jsme se snažily inspirovat od konkurence, ale to je naprostý nesmysl. Proč dělat něco, co už na trhu je... Vrátily jsme se k síle receptů naší babičky a maminky. Pečeme poctivě postaru a ručně. A za přijatelnou cenu.

V čem je profese cukráře náročná?

Brzké vstávání. Může se zdát, že cukrářina je jemná profese, ale je fyzicky a časově náročná. Nemůžete říct, že dnes začnete v osm a skončíte ve čtyři. Musíte tomu dát víc...

Máte v rodině následovníky, kteří by pokračovali v rodinné tradici?

V našem rodinném klanu jsou jen samí kluci. Před nedávnem nám začal pomáhat švagrův syn Adam, který má obchodního ducha. Jsme moc rády, protože je mladý, nebojácny a přišla s ním taková dravost. Vlil nám do žil novou krev. Přesvědčil nás, že je dobré být na sociálních sítích, mít webové stránky, navštěvovat farmářské trhy atd.

Jakou největší zakázku jste pekla?

Konkrétně si teď nevybavím číslo, ale šlo o tisíce koláčků na svatbu. Pečeme každý den na doraz, chceme uspokojit naše zákazníky. Mezi ně například patří státní úřady, různá velvyslanectví, podíleli jsme se na oslavách 100 let republiky, díky našim krajanům se naše výrobky dostaly až do New Yorku, Bruselu či Londýna.

Máte ráda sladké? Kromě ochutnávání při pečení...

Mám. A velmi. Naše koláče snídám každý den.

Je nějaký český specifický zákusek?

Věneček.

Kam dodáváte svoje výrobky?

V minulosti jsme zkoušely dodávat do obchodů, ale nebyly jsme spokojeny, jak s našimi výrobky zacházeli a prezentovali je. Rozhodly jsme se proto jít vlastní cestou. V Praze jsme si otevřely malý obchůdek a navštěvujeme různé farmářské trhy.

Zúčastňujete se nějakých soutěží?

V letošním roce jsme se zúčastnily třech soutěží a v každé jsme braly nějaké ocenění. Za makovec jsme obdržely ocenění Regionální potravina Karlovarského kraje a Zlatý klas s kytičkou. Za staročeské koláčky, makovec a Masarykovy sušenky pak ocenění Česká chuťovka.

Co plánujete do budoucna?

Jelikož prodáváme v naší výrobně v Otročině jen jeden den v týdnu, tak bychom rády, vedle pražské prodejny, otevřely i krámk v našem regionu.

EKONOMIKA

PEKAŘINA MÁ DOBROU PERSPEKTIVU!

V posledních letech se pekařské řemeslo, jako mnohé další obory, potýká s citelným nedostatkem zaměstnanců. Podle Svazu pekařů se ročně vyučí kolem 150 mladých pekařů, ti však zdaleka nestačí pokrýt pracovní poptávku 700 tuzemských pekáren. Svaz pekařů se snaží na situaci reagovat a v rámci osvětové kampaně spustí k 1. lednu 2020 nový web pro žáky základních škol a jejich rodiče s názvem www.stansepekarem.cz.

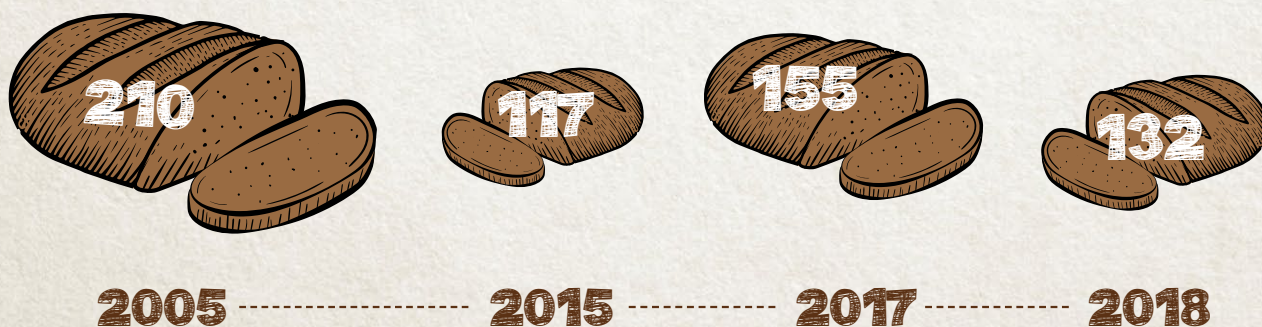
Nový web přinese nový pohled na pekárny 21. století:

- ✓ výroba probíhá na moderních linkách s minimem ruční práce
- ✓ uplatnění zde najdou technicky zaměřeni chlapci i dívky – technologické procesy jsou řízeny počítači
- ✓ velký prostor zde mají i ti, kteří jsou manuálně zruční s citem pro kreativní práci s těstem
- ✓ platové podmínky se v posledních letech pro šikovné pekaře výrazně zlepšily a dostaly se na republikový průměr
- ✓ na příkladu vyspělých států EU je zřejmé, že profese Pekař je perspektivní povolání s dobrou budoucností

Starosti pekařům nedělá jen nedostatek lidí, ale i stagnující spotřebitelské ceny základních výrobků, jako je rohlík, houska či konzumní chléb v marketech. Přitom k tomu v době rostoucí koupěschopnosti obyvatel není nejmenší důvod. Zákazníci si chtějí na chlebu a pečivu pochutnat a jsou si ochotni za vyšší kvalitu a čerstvost připlatit. Proto pekaři vítají větší prostor pro regionální výrobky či pečivo se značkou kvality: vyrobeno dle „České cechovní normy“, které se čím dál více prosazují v regálech obchodních řetězců.

Úspěšný pekař musí vytvářet zisk, aby mohl investovat do rozvoje, řádně platit zaměstnance a udržovat vysokou kvalitu výrobků. Podle Eurostatu je zatím bohužel český chléb pátý nejlevnější v Evropské unii. Levnější je už jen v Rumunsku, Bulharsku, Polsku a Maďarsku. Situace se ale začíná rychle měnit, hlavně u soukromých pekáren v Praze již dosahuje cena chleba evropského průměru. Nabídka na českém pekařském trhu je jedna z nejširších a nejpestřejších v Evropě. Tuzemské pekárny denně nabízí přes 300 druhů chleba a pečiva.

Počet absolventů profese pekař v ČR

ROZVOJ VENKOVA

PŘIPRAVUJEME SE NA CHYTRÝ VENKOV

Chceme připravit venkov na chytrá řešení, proto sledujeme nové trendy. V minulém měsíci jsme se zúčastnili exkurze v Plzeňském kraji a v bavorském Freyungu či Národní konference VENKOV.

Exkurze Freyung

Celostátní síť pro venkov Středočeského kraje na konci září uspořádala poznávací tuzemsko-zahraněční exkurzi zaměřenou na příklady zapojení chytrých technologií do řízení obcí na území Plzeňského kraje a v bavorském městečku Freyung. První zastávkou výpravy byla návštěva [Smart City Polygonu](#), který se pyšní chytrým parkovacím systémem, který hlídá jak volná parkovací místa, tak příjezd a odjezd služebních vozidel dle jejich SPZ. K vidění byly dále různé typy veřejného osvětlení, dobíjecí stanice pro elektrické automobily či „chytrá lavička“ s bezdrátovou nabíječkou mobilů. V Technologickém kampusu ve Freyungu pak byly připraveny prezentace plánování nabíjecích stanic pro elektromobilitu či využití dronů pro včasnou detekci stromů napadených kůrovcem. Tato aktivita funguje jako mezinárodní projekt ve spolupráci s Jihočeskou univerzitou. Zástupci Freyungu se také pochlubili rekultivací brownfieldu pro budoucí výstavě floristiky nebo zrekonstruovaným bývalým nevyužitým zemědělským prostorem, kde se nachází moderní multifunkční hudební akademie (Volksmusik Akademie).

Národní konference VENKOV 2019

Na začátku října se konala již 11. Národní konference VENKOV. Jejimi hlavními tématy byla „Voda - sucho“, „Život na venkově“, „Sociální zemědělství“, „Mezinárodní spolupráce“ a „CLLD/ LEADER – zpět ke kořenům“. V rámci plenárních jednání, pracovních skupin i doprovodných exkurzí diskutovali účastníci nejen o aktuálních problémech venkovských oblastí, ale i o celkové budoucnosti venkova a Společné zemědělské politiky. Mezi hlavní závěry konference patří například doporučení, aby byly zemědělské dotace na plochu více provázány s kvalitou hospodaření na zemědělské půdě, nastavily se lépe podmínky spolupráce zemědělců a neziskového sektoru v oblasti sociální integrace. Účastníci jednání se také shodli, že při zavádění chytrých řešení se má využívat potenciál místních akčních skupin a vycházet z konkrétních přání občanů, zjednodušit podmínky mezinárodní spolupráce na evropské i národní úrovni a posílit výměnu dobré praxe mezi místními akčními skupinami při realizaci metody LEADER.

Všechny prezentace přednesené v rámci konference najdete [zde](#).

VÝBĚR ZPRÁV

STRUČNĚ V ČÍSLECH

Finanční pomoc pro včelaře. S cukrovou řepou za zlepšení životního prostředí a péče o krajinu. Akce „Den za obnovu lesa“ spojil 31 tisíc lidí. A Státní pozemkový úřad jako nejlepší hospodář roku.

64 000 000

korun letos vyplatil Státní zemědělský intervenční fond včelařům. Podpora se týká pěti různých opatření: Technická pomoc, Boj proti varroáze, Racionalizace kočování včelstev, Úhrada nákladů na rozbory medu a Obnova včelstev.

3 788

korun na hektar může od příštího roku získat pěstitel cukrové řepy, pokud bude likvidovat plevelnou řepu mechanicky. Místo chemické likvidace plevelu může použít například plečkování nebo okopávání. Tyto postupy zabraňují erozi, zlepšují zasakování vody a její udržení v půdě. Dotační program bude spuštěný od 1. ledna 2020 a je na něj připraveno 200 milionů korun ročně.

31 000

dobrovolníků přilákala akce státního podniku Lesy České republiky „Den za obnovu lesa“. Lidé po celém Česku při ní pomáhali s obnovou lesů poničených kůrovcem. Rekordmanem se stala středočeská Vráž, kam přišlo během celého dne pět tisíc lidí, kteří vysadili téměř 50 tisíc sazenic. Čtyři tisíce lidí zalesnily brněnské paseky přibližně 14 tisíci sazenicemi.

4 400

hlasů získala Chudobínská borovice nad břehem Vírské přehrady na Žďársku a stala se Stromem roku 2019. Na druhém místě v ekologické anketě o nejsympatičtější dřevinu ČR skončil Žižkův dub v Náměšti nad Oslavou na Třebíčsku, třetí je dub z žádlovického zámku v Lošticích na Šumpersku. Anketu pořádá Nadace Partnerství.

1.

místo v žebříčku zindex.cz obdržel Státní pozemkový úřad. Projekt poměřuje všechny veřejné zakázky za poslední tři roky. Ekonomové z Univerzity Karlovy hodnotili kladně vysokou konkurenci i transparentnost mých nákupů.

61

litrů na metr čtvereční byl průměrný zářijový úhrn srážek. Podle Českého hydrometeorologického ústavu byla hladina podzemních vod v Česku v září proti loňsku příznivější. Na čtvrtině území se vrátila do normálu, výrazně ubylo mělkých vrtů s mimořádně podnormálním stavem vody.

OCENĚNÍ

OBEC TŘEŠTICE NA JIHLAVSKU SLAVÍ

Obec Třeštice z Kraje Vysočina se 150 obyvateli získala ocenění Oranžová stuha České republiky, které v rámci soutěže Vesnice roku již třináct let uděluje náš rezort. Druhá skončila obec Zašová ze Zlínského kraje a na třetím místě Rudník z Královéhradeckého kraje.

I.MÍSTO

Třeštice zvítězila zejména díky dobré spolupráci mezi zdejšími lidmi, spolky a zemědělským podnikem. Ten občanům poskytuje menší zemědělskou techniku, skladovací prostory a pomáhá s organizací společenských akcí. Při celostátním kole komise ocenila, jak intenzivně se lidé zajímají o dění v obci a aktivně se na něm podílejí. Za první místo Třeštice obdržela šek ve výši 900 tisíc korun.

2.MÍSTO

Druhé místo získala **Zašová ze Zlínského kraje**. Komise ocenila spolupráci se zemědělským družstvem, která probíhá již na koncepční úrovni v oblasti rozvoje obce. Příkladná je i při údržbě obce a péči o zeleň. Místní občané dbají na udržení tradičních řemesel, místních produktů i na rozvoj venkovské turistiky. Družstvo patří k významným zaměstnavatelům v obci.

3.MÍSTO

Třetí místo obsadila obec **Rudník z Královéhradeckého kraje**. Zaujala spoluprací s množstvím místních zemědělských subjektů. Komise ocenila kvalitně zpracovanou studii retenčních protipovodňových nádrží, tzv. suchých poldrů, a to, že Rudník propaguje produkty zdejších farem prostřednictvím Místní akční skupiny Krkonoše, z.s. i na kulturních akcích a trzích.